

สวนยางพาราตัวอย่างที่มีการปลูกพืชแซมร่วมกับยางพาราใน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศุภมิตร ลิ้มปิชัย และชัยโรจน์ ธรรมรัตน์
งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

บทคัดย่อ

สวนยางพาราตัวอย่างที่มีการปลูกพืชแซมร่วมกับยางพารา ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดำเนินการทดลองในปี 2526-2541 สวนยางพาราตัวอย่างเริ่มดำเนินการในปี 2526 โดยปลูกยางจำนวน 2 พันธุ์ คือ PR 255 และ PB 235 เนื้อที่ 7 ไร่ ช่วงระยะยางอ่อนไม่มีร่มเงาได้ปลูกข้าวไร่ พืชไร่ สับปะรด แอปเปิ้ลฝรั่ง พืชผัก และพืชอาหารสัตว์แซมยาง พบว่าพืชทุกชนิดได้รับผลสำเร็จสูง เป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรได้ และเมื่อต้นยางมีร่มเงาอายุ 4 ปี ได้ปลูกกระถินหวาน หวายใหญ่ และหวายตะคร้ำทอง เป็นพืชแซมระหว่างแถวยาง ผลการศึกษาการเจริญเติบโตของต้นยางอายุ 15 ปี พบว่าพันธุ์ PB 235 เจริญเติบโตดีกว่าพันธุ์ RP 255 โดยมีขนาดรอบลำต้นเฉลี่ย 75.9 และ 73.9 ซม. ตามลำดับ ผลผลิตของยางในปีกรีดที่ 9 พบว่าพันธุ์ PB 235 ให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์ PR 255 โดยให้ผลผลิต 315.0 และ 189.5 กก./ไร่/ปี ตามลำดับ สำหรับพืชแซมทั้ง 3 ชนิด ที่ปลูกในช่วงต้นยางมีร่มเงาแล้ว พบว่าสามารถเจริญเติบโตได้ดี โดยเฉพาะกระถินหวาน เริ่มให้ผลผลิตเมื่ออายุประมาณ 4 ปี และให้ผลผลิตติดต่อกันจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 6 ปี โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย 5.4 กก./กอ/ปี หรือคิดเป็นรายได้โดยเฉลี่ย 6,156 บาท/ไร่/ปี

คำสำคัญ : พืชแซมยางพารา กระถินหวาน หวายใหญ่ หวายตะคร้ำทอง

หลักการและเหตุผล

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรในจังหวัดนราธิวาส จากการสำรวจพื้นที่ที่ปลูกยางของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2533 ปรากฏว่า จังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกยางพาราประมาณ 870,973 ไร่ หรือเทียบเท่าร้อยละ 7.9 ของพื้นที่ปลูกยางทั้งหมด (สถาบันวิจัยยาง, 2533) แต่ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารายังมีรายได้ต่ำ ไม่เพียงพอต่อการครองชีพ และขาดความรู้ทางหลักวิชาการ ดังนั้นจึงได้ปลูกสร้างสวนยางพาราตัวอย่างที่มีการบำรุงรักษาถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีการปลูกพืชแซมยางเสริมรายได้ในพื้นที่ของงานวิชาการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จังหวัดนราธิวาส สำหรับให้เกษตรกรในท้องถิ่นและเกษตรกรที่มาเยี่ยมชมกิจการได้ศึกษาและเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนา และปรับปรุงอาชีพการทำสวนยางพาราของตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

1. อุปกรณ์

1.1 พันธุ์ยางพาราจำนวน 2 พันธุ์

- PR 255
- PB 235

1.2 พืชแซมยางพารา จำนวน 3 ชนิด

- ระกำหวาน
- หวายใหญ่
- หวายตะคร้ำทอง

2. วิธีการ

2.1 ปลูกร้างสวนยางพาราตัวอย่างในเนื้อที่ประมาณ 7 ไร่ ของงานวิชาการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จังหวัดนราธิวาส โดยใช้พันธุ์ยางพาราจำนวน 2 พันธุ์ คือ PR 255 และ PB 235 วางแนวปลูกด้วยระยะปลูก 3X7 เมตร และพื้นที่ว่างระหว่างแถวจะปลูกพืชแซมยางที่เจริญเติบโตดีในสภาพร่มเงา จำนวน 3 ชนิด

- 1) ระกำหวาน ปลูกกึ่งกลางระหว่างแถว ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น 5 เมตร จำนวน 191 ต้น
- 2) หวายใหญ่ ปลูกกึ่งกลางระหว่างแถว ใช้ระยะปลูกระหว่างต้น 5 เมตร จำนวน 44 ต้น
- 3) หวายตะคร้ำทอง ปลูกแซมกึ่งกลางในแถวของระกำหวาน จำนวน 240 ต้น

2.2 การปฏิบัติต่อดันยางพาราที่ได้ขนาดเปิดกรีด ในช่วงกรีด 5 ปีแรกจะดำเนินการกรีดอย่างที่ระดับความสูง 2 ระดับคือ สูง 1.00 เมตร และ 1.50 เมตร และใช้ระบบกรีด 2 ระบบ คือ กรีดครั้งลำต้นทุกวัน ($1/2s, d/1$) และกรีดครั้งลำต้นวันเว้นวัน ($1/2s, d/2$) หลังจากนั้นจะปรับระบบกรีดทั้งหมดเป็นกรีดครั้งลำต้นวันเว้นวัน ($1/2s, d/2$)

2.3 การเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ผลผลิตยางพาราในรูปแบบยาง Cup lump เดือนละ 2 ครั้ง ความหนาของเปลือกเดิมและเปลือกนอกใหม่ ความสิ้นเปลืองเปลือกจากการกรีด จำนวนวันกรีดและความเสียหายของต้นยางพาราจากโรค ศัตรูพืชและลม

ผลการศึกษาและวิจารณ์

จากการศึกษาการเจริญเติบโตของยางพาราพันธุ์ PR 255 และ PB 235 ขณะอายุ 15 ปี พบว่ามีขนาดรอบลำต้นเฉลี่ย 73.9 และ 75.8 ซม. ตามลำดับ อัตราเพิ่มการเจริญเติบโตต่อไป พบว่าพันธุ์ PB 235 มีอัตราการเพิ่มเท่ากับ 4.3 ซม. มากกว่าพันธุ์ PR 255 ซึ่งมีอัตราการเพิ่มเท่ากับ 1.1 ซม. ผลผลิตของยางในปีกรีดที่ 9 พบว่าพันธุ์ PB 235 ให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์ PR 255 โดยให้ผลผลิต 315.0 และ 189.5 กก./ไร่/ปี ตามลำดับ (ตารางที่ 1) สำหรับพืชแซมที่ปลูกในสวนยาง พบว่าระกำหวานให้ผลผลิตในช่วง 6 ปี เฉลี่ย 603.6 กก./ปี หรือ 5.4 กก./ต้น/ปี (ตารางที่ 2) ส่วนหวายใหญ่และหวายตะคร้ำทอง สามารถเจริญเติบโตได้ในสภาพร่มเงาของสวนยางพารา และผลจากการปลูกพืชแซม 3 ชนิดร่วมกับยางพารา พบว่าหวายใหญ่จะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานสวนยางพารา เนื่องจากมีหนามห้อยอยู่ตามแถว แต่อย่างไรก็ตาม พืชแซมทั้ง 3 ชนิด ยังไม่มีผลกระทบต่อกรีดเจริญเติบโตและผลผลิตของยางพารา

ตารางที่ 1 การเจริญเติบโตและผลผลิตยางพารา (กก./ไร่/ปี) ในสวนยางพาราตัวอย่างที่มีการปลูกพืชแซมร่วมกับยางพารา

พันธุ์ยางพารา	ผลผลิตปีที่ 9 (กก./ไร่/ปี)	การเจริญเติบโต (ชม.)		อัตราการเพิ่มต่อปี (ชม.)
		ปีที่ 14	ปีที่ 15	
PR 255	189.5	72.8	73.9	1.1
PB 235	315.0	71.5	75.8	4.3
เฉลี่ย	252.2	72.1	74.8	2.7

ตารางที่ 2 แสดงผลผลิตของระกำหวานที่ปลูกเป็นพืชแซมยางพารา

ปีที่	จำนวนต้น ที่ปลูก	จำนวนต้น ให้ผลผลิต	ผลผลิต (กก./ปี)	เฉลี่ย (กก./ต้น/ปี)
1	191	112	153.0	1.4
2	191	112	240.1	2.1
3	191	112	492.8	4.4
4	191	112	1,216.0	10.9
5	191	112	915.2	8.2
6	191	112	596.4	5.3
เฉลี่ย	-	-	603.6	5.4

สรุป

การปลูกพืชแซมยาง ช่วงระยะยางพาราอ่อนไม่มีร่มเงาและในช่วงต้นยางพารามีร่มเงาแล้ว ได้ปลูกข้าวไร่ พืชไร่ สับปะรด แอปสัณพุด พืชผัก และพืชอาหารสัตว์แซมยาง ผลปรากฏว่าพืชทุกชนิดได้รับผลสำเร็จสูง การเจริญเติบโตของต้นยางอายุ 15 ปี พบว่าพันธุ์ PB 235 เจริญเติบโตดีกว่าพันธุ์ RP 255 โดยมีขนาดรอบลำต้นเฉลี่ย 75.9 และ 73.9 ซม. ตามลำดับ ผลผลิตของยางพาราในปีที่ 9 พบว่าพันธุ์ PB 235 ให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์ PR 255 โดยให้ผลผลิต 315.0 และ 189.5 กก./ไร่/ปี ตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

สถาบันวิจัยยาง. 2533. ข้อมูลวิชาการยางพารา 2533. สถาบันวิจัยยาง, กรมวิชาการ เกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ